

Bu proje Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından finanse edilmektedir.
This Project is funded by the European Union and the Council of Europe.

CEZA ADALET SİSTEMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ VE AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ İHLALLERİNİN ÖNLENMESİ İÇİN YARGI MENSUPLARININ KAPASİTESİNİN ARTIRILMASI ORTAK PROJESİ
STRENGTHENING THE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM AND THE CAPACITY OF JUSTICE PROFESSIONALS ON PREVENTION OF THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN TURKEY

Terörizmin Finansmanı ile Mücadeleye İlişkin Uluslararası Standartlar ve FATF Çerçevesi

**Dr. Giuseppe Lombardo – Avrupa Konseyi
Uzmanı**

FATF Tavsiyesi 5

"Ülkeler, terörün finansmanını, Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşmeyi **esas alarak** suç saymalıdır ve sadece terör eylemlerinin finansmanını değil, **belirli bir terör eylemi veya eylemleri ile bağlantılı olmasa bile** terör örgütlerinin ve bireysel teröristlerin finansmanını da suç saymalıdır. Ülkeler, bu suçların kara para aklamanın öncül suçları olarak belirlenmesini sağlamalıdır."

"TF suçları, tamamen ya da kısmen: **(a)** terör eylem(ler)i gerçekleştirmek için ya da **(b)** bir terör örgütü ya da bireysel bir terörist tarafından (belirli bir terör eylemi ya da eylemleri ile bağlantısı olmasa bile) kullanılması amacıyla ya da kullanılacağını bilerek, herhangi bir yolla kasten fon ya da diğer varlıkları doğrudan ya da dolaylı olarak **sağlayan ya da toplayan** herkesi kapsamalıdır."

Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair 1999 Tarihli Uluslararası BM Sözleşmesi

"Herhangi bir kişi, her ne suretle olursa olsun, tümüyle veya kısmen, aşağıda belirtilen eylemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılması niyetiyle veya kullanılacağını bilerek, doğrudan veya dolaylı olarak, yasa dışı bir şekilde ve kasten **fon sağlaması veya toplaması** halinde bu Sözleşmeyi ihlal etmiş sayılır:

- a) Ekte belirtilen antlaşmaların herhangi biri kapsamında ve herhangi birinde tanımlandığı haliyle suç teşkil eden bir eylem,
- b) Niteliği veya kapsamı itibarıyla bir halkı korkutma ya da bir hükümeti veya uluslararası örgütü herhangi bir eylemi gerçekleştirmeye veya gerçekleştirmekten kaçınmaya zorlama amacını gütmesi halinde, bir sivilin ya da bir silahlı çatışma durumunda husumete doğrudan katılmayan başka herhangi bir kişiyi öldürmeye veya ağır şekilde yaralamaya yönelik diğer tüm eylemler."

FATF Tavsiyesi 5 ile Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme Arasındaki Temel Farklılıklar

Tavsiye 5, şu açıdan Sözleşmeye kıyasla daha kapsamlıdır:

- Her iki belgede de TF eylemlerinin (ve yan suçların) suç sayılması öngörülmektedir ANCAK
- Tavsiye 5, TF'nin suç sayılmasını özellikle terör örgütleri ve bireysel teröristleri kapsayacak şekilde genişletmektedir
 - Fonların terör örgütü/bireysel teröristler tarafından terör eylemlerinin gerçekleştirilmesi ya da gerçekleştirilmeye teşebbüs edilmesi için fiilen kullanılmasına bakılmaksızın.

TF: Eylem ve Niyet

- **Eylem: Fon sağlama veya toplama**
- **Niyet: Fonların (terör eylemleri için veya bir örgüt ya da birey tarafından) kullanılması veya kullanılacağını bilmesi.**
 - Failin fonların tam olarak hangi suç veya suçlar için kullanılacağını bilmesi gerekli değildir.
 - TF eylemi için fonların terör örgütü/bireysel teröristler tarafından terör eylemlerinin gerçekleştirilmesi ya da gerçekleştirilmeye teşebbüs edilmesi için fiilen kullanılması gerekli değildir.

T5 ile teknik uyumun değerlendirilmesine yönelik FATF Metodolojisi

"TF'nin yalnızca yardım ve yataklık, teşebbüs veya komplo temelinde suç sayılması Tavsiyeye uymak için yeterli değildir."

- **Bir suça yardım etmek**, bir suçun işlenmesi (veya en azından suçu işlemeye teşebbüs edilmesi) anlamına gelir.
 - TF eylemi, fonların terör eylemlerinin gerçekleştirilmesi için ya da bir terör örgütü/birey tarafından kullanılmasını (hatta fonların kullanılmasına yönelik bir teşebbüste bulunulmasını) gerektirmez (aksi takdirde bunun kanıtlanması gerekir).
- **Bir suça yataklık etmek**, bir kimseyi hukuka aykırı bir davranışa kışkırtma veya hukuka aykırı davranmaya teşvik etme eylemini gerektirir.
 - TF'de bu eylem fon toplamayı ya da sağlamayı içerir.

KDR'lerde belirtilen sorunlar

- Karşılıklı Değerlendirme Raporlarında (KDR'ler), kritik konular arasında, Savcılığın TF suçları için resmî olarak cezai kovuşturma başlatması için yeterli delilin bulunmaması belirtilmektedir.
- Niyetin Kanıtlanması: Adli uygulamada ne tür bir bilginin kanıtlanması gerekir?
 - TF ceza hükmünün nasıl yazıldığı önemlidir
 - İkinci derece delillerin kullanımı

Suç işleme niyetinin kanıtlanması: TF'nin suç sayılmasına dair FATF Rehberliği

Aşağıdaki hususlar TF suçunun kapsamıyla (ve zihinsel unsurun kanıtlanmasıyla) ilgili değildir:

- i. Terör finansörüne göre bu fonların veya diğer varlıkların terör örgütü/bireysel terörist tarafından hangi amaçla kullanılacağı;
- ii. Terör finansörünün, terör örgütünün/bireysel teröristin fonları veya diğer varlıkları nasıl kullandığı veya kullanma niyetinde olduğu hakkında sahip olabileceği her türlü bilgi;
- iii. Terör örgütünün/bireysel teröristin fonları veya diğer varlıkları fiilen ne şekilde kullandığı (veya kullanmayı amaçladığı veya kullanmaya çalıştığı) ve
- iv. Fonların ya da diğer varlıkların belirli bir terör eylemini planlamak, hazırlamak ya da gerçekleştirmek için kullanılıp kullanılmadığı."

İkinci derece delil örnekleri (örgütün "terörist" karakterini gösterebilecek deliller)

- Aşırılık yanlısı örgütlerin İnternet sitelerini ziyaret etmek (örneğin neredeyse her gün erişim)
- Terör örgütlerinin kısıtlı İnternet sitelerine erişim (yalnızca güvenilir üyelere sağlanan şifrelerle erişilen siteler)
- Aşırılıklar/terörizmle ilgili materyallerin indirilmesi ve çoğaltılması
- Terörizme kışkırtan, propaganda amaçlı vb. materyaller bulundurmak
- Üyelerin faaliyetleri mümkün olduğunca gizli tutmaya yönelik davranışları (örneğin tespit edilmemek için iletişimde şifreli bir dil kullanılması)
- Bilgilerin örgüt üyeleri arasında "paylaştırılmasına" özel dikkat gösterilmesi, böylece her bir üyede bilgilerin yalnızca bir kısmının (tamamının değil) olması.

Şüpheli işlemler TF'nin tespit edilmesine yardımcı olabilir mi?

Paris'te Charlie Hebdo ve koşer dükkanı saldırıları:

- Sahte belgelerle alınan ve nakde çevrilen 6000 avroluk tüketici kredisi.
- Kullanılmış bir arabanın yurt dışına satışından elde edilen gelir.
- Sahte malların satışıyla bağlantılı nakit transferleri.

İŞİD'ye katılmayı planlayan İtalyan (Nisan 2016'da tutuklandı):

- 7000 avro tüketici kredisi (eşi tarafından talep edilmiştir)

EN İYİ UYGULAMA:

- TF'ye özgü şüpheli göstergelerin işlevsel hale getirilmesi
- İstihbaratın onaylanmış uyum görevlileri ile paylaşılması (Birleşik Krallık - Hollanda)

Ülke deneyimi: Danimarka ve Finlandiya

Danimarka'da bazı kişiler, Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri (FARC) ve Filistin Halk Kurtuluş Cephesine (PFLP - her ikisi de AB tarafından terör örgütü olarak tanımlanmıştır) fon sağlamak amacıyla tişört sattıkları için TF ile suçlanmıştır. Sanıklar, satıştan elde edilen gelirle FARC ve PFLP'nin "insani projelerini" desteklemeyi amaçladıkları gibi iddialarda bulunmuş olsalar da, mahkûmiyet kararı Danimarka Yüksek Mahkemesi tarafından onanmıştır.

Finlandiya'da bir sanık, Somali ve Kenya'daki El-Şebab terör örgütüne para göndermekle suçlanmıştır. Bir bölge mahkemesi sanığı tecilli hapis cezasına çarptırmıştır. Temyiz Mahkemesi mahkûmiyet kararını bozmuştur. Mahkeme, sanıkların eylemleri sırasında, paranın terörizm için kullanılacağını açık olduğu durumlar haricinde, bir terörist gruba mali destek sağlamanın Finlandiya yasaları kapsamında henüz suç sayılmadığını tespit etmiştir. Dolayısıyla mahkeme, teröristlere ve terör örgütlerine mali desteğin önlenmesine ilişkin yasayı bu davada uygulayamamıştır. Bu yüzden, sadece terör eylemlerinin finansmanını suç sayan yasanın uygulanmasını incelemiştir. Mahkeme, sanığın paranın terör örgütü El-Şebab'a gittiğini bilmesine rağmen, paranın bir terör saldırısı için kullanılacağını bilmediğini tespit etmiştir. Sanığın terör eylemlerinin finansmanı suçundan beraatine karar vermiştir.

TF soruşturmalarına ilişkin olarak KDR'lerden çıkarılan dersler

Karşılıklı Değerlendirme Raporlarının analizi, FATF Tavsiye 5 için nispeten yüksek teknik uygunluk derecelerine sahip bazı ülkelerin Kısa Vadeli Sonuç 9 için Orta derecede derecelendirildiğini göstermektedir.

Farklı nedenler:

- TF daha büyük bir stratejinin parçası değildir: **EN İYİ UYGULAMA: TF'nin terörle mücadele stratejilerine dâhil edilmesi**
- TF eylemini başka suçlamalar kapsamında takip etmek daha az külfetli olabilir
- Terörle bağlantılı bir suçun soruşturulması sırasında bir TF faaliyeti her zaman belirgin olmayabilir
- Kaynak veya kapasite sorunları (örneğin mali soruşturma kültürünün olmaması): **EN İYİ UYGULAMA: Terörle bağlantılı bir suçun soruşturulduğu her vakada mali soruşturmalar yürütülmesi**
- Alternatif önlemlerin etkin bir şekilde uygulanması (terör örgütlerinin veya teröristlerin çok erken bir aşamada etkisiz hale getirilmesi)

Teşekkürler - Sorular?

